

PROGRAMSKA STRUKTURA

UNIVERZITET U ZENICI
FILOZOFSKI FAKULTET

Naziv predmeta: NOVI METODIČKI OGLEDI U NASTAVI MATERNJEG JEZIKA

Semestar	Status	Broj časova sedmično		ECTS bodovi	Šifra
		Predavanja	Vježbe		
I	obavezni	1	2	6	

Predmeti koji su preduvjet za polaganje

Cilj predmeta	<ul style="list-style-type: none">osposobiti studente za razumijevanje i korištenje novih strategija rada u nastavi maternjeg jezika u razrednoj nastavi
Kompetencije (Ishodi učenja)	<ul style="list-style-type: none">objašnjava teorijske postavke novih pristupa u nastavi maternjeg jezika u razrednoj nastavikreativno i inovativno osmišljava nastavne aktivnosti koje razvijaju kritičko mišljenjeobjašnjava i primjenjuje odabrane strategije u radu sa učenicima u razrednoj nastavi

Program predmeta:

1. Moderne tendencije u nastavi maternjeg jezika
2. Kurikulum i ishodi učenja
3. Upoznavanje sa novim metodama i tehnikama u nastavi maternjeg jezika
4. Upoznavanje sa novim metodama i tehnikama u nastavi maternjeg jezika
5. Upoznavanje sa novim metodama i tehnikama u nastavi maternjeg jezika
6. Proces pisanja – metode i tehnike
7. Proces pisanja – metode i tehnike
8. Primjena novih metoda i tehnika u nastavi maternjeg jezika
9. Primjena novih metoda i tehnika u nastavi maternjeg jezika
10. Primjena novih metoda i tehnika u nastavi maternjeg jezika
11. Kreiranje uvezanih priprema baziranih na ishodima učenja
12. Kreiranje uvezanih priprema baziranih na ishodima učenja
13. Kreiranje uvezanih priprema baziranih na ishodima učenja
14. Međupredmetna korelacija zasnovana ka kurikulumu
15. Međupredmetna korelacija zasnovana ka kurikulumu

Izvođenje nastave: predavanja, vježbe, konsultacije, samostalni istraživački rad

Provjera znanja: Na osnovu teorijskih saznanja studenti samostalno izrađuju set nastavnih priprema za sve oblasti rada u području maternjeg jezika (čitalačka, jezička i medijska pismenost).

Pojedinačni segmenti i njihov udio u konačnoj ocjeni su sljedeći:

1. set priprema – 80% udjela u konačnoj ocjeni
2. prezentacija – 20% udjela u konačnoj ocjeni

Težinski kriteriji za provjeru znanja

set priprema	prezentacija	UKUPNO
80	20	100

Literatura

1. Kurikulum nastavnog predmeta Bosanski / Hrvatski / Srpski jezik i književnost za osnovne škole i gimnazije, MONKS ZDK (2022)
2. ZJNPP-a definisana na ishodima učenja za maternji jezik, Mostar, 2013.

3. Provedba ishoda učenja za 21. vijek u jezičko-komunikacijskom obrazovnom području (oblast čitanja), priručnik za trenere, Zenica, 2013.
4. Provedba ishoda učenja za 21. vijek u jezičko-komunikacijskom obrazovnom području (oblast pisanja i usmenog izražavanja i slušanja), priručnik za trenere, Zenica, 2015.
5. RWCT priručnici

UNIVERZITET U ZENICI
FILOZOFSKI FAKULTET

**Naziv predmeta: SAVREMENI ASPEKTI METODIKE POČETNE NASTAVE
MATEMATIKE**

Semestar	Status	Broj časova sedmično		ECTS bodovi	Šifra
		Predavanja	Vježbe		
I	Obavezni	2	1		

Predmeti koji su preduvjet za polaganje -----

Cilj predmeta Sticanje dodatnih znanja sa ciljem proširivanja i sistematizacije znanja stečenih na osnovnim akademskim studijama iz Metodike nastave matematike i na toj osnovi razvoj kritičkog mišljenja i sposobnosti primjene znanja. Osposobljavanje za primjenu znanja u rješavanju konkretnih problema u vaspitno-obrazovnoj praksi i oblasti metodike početne nastave matematike.

Kompetencije (Ishodi učenja)

1. kompetentno planira i realizuje sve oblike odgojno-obrazovnog rada u mlađim razredima osnovne škole iz predmeta Matematika,
2. proučava, istražuje u unaprijeđuje odgojno-obrazovni rad u školi,
3. planira i oraganizuje metodička istraživanja,
4. prati i primjenjuje naučna dostignuća iz oblasti metodike nastave matematike u razrednij nastavi
5. uspješno koristi obrazovni softver u realizaciji nastave.

Program predmeta:

1. Metodički pristup izgradnji matematičkih pojmova i matematičke teorije.
2. Matematički jezik sa osvrtom na matematičku simboliku.
3. Karakteristike razvoja mišljenja učenika mlađih razreda osnovne škole (Pijaže, Ebli, Vigotski, Bruner).
4. Cilj, zadaci i ishodi matematičkog obrazovanja u razrednoj nastavi; Konkretizacija ciljeva i zadataka matematičkog obrazovanja.
5. Obrazovni standardi postignuća u funkciji unapređivanja početne nastave matematike.
6. Matematičke sposobnosti i matematičko mišljenje.
7. Matematičko mišljenje kao cilj i zadatak matematičkog obrazovanja.
8. Elementi logičkog mišljenja u početnoj nastavi matematike.
9. Sposobnosti kritičkog mišljenja u u početnoj nastavi matematike.
10. Didaktički sistemi u početnoj nastavi matematike (problemska, egzemplarna, diferencirana, individualizovana, programirana).
11. Rad s učenicima koji imaju poteškoća u učenju matematike u razrednoj nastavi.
12. Savremene tehnologije i mediji u početnoj nastavi matematike.
13. Rad s matematički darovitim učenicima u početnoj nastavi.
14. Obrazovni softveri u početnoj nastavi matematike.
15. Upotreba obrazovnog softvera GeoGebra u početnoj nastavi matematike i geometrije.

Izvođenje nastave: Predavanja se izvode klasično i uz upotrebu multimedijalnih sredstava, uz aktivno učešće studenata. Vježbe su računске i praktične. Odnose se na gradivo s predavanja.

Provjera znanja:

Provjera znanja sastoji se od parcijalnih ispita iz teoretskog i računskog dijela, jednog seminarskog rada i završnog ispita.

Ocjenjivanje		
Osvojen broj bodova	Ocjena (BiH)	Ocjena (ECTS)
< 54	5	F
54,00-64,99	6	E
65,00-74,99	7	D
75,00-84,99	8	C
85,00-94,99	9	B
95,00-100	10	A

Težinski kriteriji za provjeru znanja

Urednost pohađanja nastave	Test iz računskog dijela	Test iz teoretskog dijela	Seminarski rad	Završni ispit	UKUPNO
5	15+15	15+15	15	20	100

Literatura

1. Špijunović, K., Maričić, S. (2016), Metodika početne nastave matematike, Užice, Učiteljski fakultet.
2. Dejić, M. (2000), Metodika nastave matematike (razredna nastava), prvi deo, Učiteljski fakultet Jagodina, Jagodina
3. Markovac, J. (2001), Metodika početne nastave matematike, Zagreb, Školska knjiga
4. Liebeck, P. (1995), Kako djeca uče matematiku, Educa, Zagre.

UNIVERZITET U ZENICI
FILOZOFSKI FAKULTET

Naziv predmeta: SAVREMENI ASPEKTI METODIKE NASTAVE PRIRODE I DRUŠTVA

Semestar	Status	Broj časova sedmično		ECTS bodovi	Šifra
		Predavanja	Vježbe		
I	obavezni	3	0	6	

Predmeti koji su preduvjet za polaganje

Cilj predmeta

Nadogradnja i proširivanje znanja kroz savremene modele učenja i poučavanja, te kreativan pristup nastavi prirode i društva, izrada individualiziranih planova i programa za djecu sa posebnim potrebama kao i praćenje i vrednovanje njihovih postignuća u nastavi prirode i društva

Kompetencije (Ishodi učenja)

Nakon izvršenih studijskih obaveza studenti će moći da:

- nastavu prirode i društva približe učenicima kroz različite spoznaje,
- da uspješno kreiraju i koriste savremene strategije učenja i poučavanja u nastavi prirode i društva,
- da kroz organizaciju i realizaciju posjeta, izleta, ekskurzije, škole u prirodi uče djecu da posmatraju, uočavaju, prate i čuvaju prirodu, spomenike i

	<p>nasljeđe</p> <ul style="list-style-type: none"> - da korištenjem kreativnih tehnika u nastavi prirode i društva razvijaju kreativnost kod učenika - studenti će znati napraviti individualizirani plan za nastavu prirode i društva, kao i način praćenja i vrednovanja postignuća kod učenika koji radi po tom programu - studenti će poticati i razvijati ekološku svijest kod učenika kroz igru, radionice, praktične radove u prirodi
--	---

Program predmeta:

1. Ciljevi kolegija
2. Vrste spoznaje u nastavi prirode i društva
3. Strategije učenja i poučavanja u nastavi prirode i društva
4. Osposobljenost nastavnika za primjenu savremenih modela učenja i poučavanja u nastavi prirode i društva
5. Osposobljavanje učenika za primjenu savremenih modela učenja i poučavanja u nastavi prirode i društva
6. Kreativnost u nastavi prirode i društva
7. Izvanučionička nastava kao model učenja prirode i društva
8. Ekskurzija
9. Škola u prirodi
10. Problemsko učenje u nastavi prirode i društva
11. Programirana nastava u nastavi prirode i društva
12. Učenje otkrivanjem u nastavi prirode i društva
13. Individualizirana nastava
14. Ekološki odgoj
15. Zaštita šume, vode, zraka, tla

Izvođenje nastave: Nastava je auditorna i izvodi se prema utvrđenom rasporedu kroz predavanja i konsultacije.

Provjera znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu će biti precizno prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.

Težinski kriteriji za provjeru znanja

Predavanja	Vježbe	Praktičan rad	Teoretski ispit		
5	10	35	25	25	100

Literatura

1. Borić, E. Peko, A. Vujanović, M. (2002):*Učiti o prirodi iz prirode*. Split: HPKZ
2. Borić, E. (2008):*Istraživačka nastava prirode I društva*. Osijek: Učiteljski fakultet
3. De Zan, I (1999): *Metodika nastave PPD*. Zagreb: Školska knjiga
4. Delalić, V. (2018) : *Škola u prirodi*, Sarajevo: Dobra knjiga
5. Dryden, G. i Vos, J. (2001):*Revolucija u učenju*. Zagreb: Educa
6. Jensen, E. (2003):*Super nastava (nastavne strategije za kvalitetnu školu i uspješno učenje)*. Zagreb: Educa
7. Klipert, H. (2001):*Kako uspješno učiti u timu*. Zagreb: Educa
8. Knežević, LJ. (1995):*Teorijske osnove metodike nastave prirode i društva*. Beograd: Učiteljski fakultet

9. Muminović, H. (2000): *Mogućnost efikasnijeg učenja u nastavi*. Zagreb: Educa
 10. Spahić, M. (1999): *Osnove geoekologije*, Tuzla.

UNIVERZITET U ZENICI
 FILOZOFSKI FAKULTET

Naziv predmeta: UVOD U METODOLOGIJU ZNANOSTI

Semestar	Status	Broj časova sedmično		ECTS bodovi	Šifra
		Predavanja	Vježbe		
I		2	1	7	

Predmeti koji su preduvjet za polaganje

Cilj predmeta Cilj predmeta je usvajanje znanja o glavnim pojmovima, teorijskim modelima i metodama u području znanosti. Studenti će ovladati znanjima neophodnim za analize, izradu nacrtu istraživanja, različitim metodološkim pristupima istraživanju, provođenju istraživanja te izvještavanju. Upoznaće postupke za provjeru i procjenu znanstvenih podataka, članaka, načine provjere teorijskog modela, te usvojiti sve postupke neophodne za samostalno provođenje istraživačkog postupka, kvantitativnog i kvalitativnog.

Kompetencije (Ishodi učenja) Nakon uspješnog završetka studenti će moći:

- Izvršiti izbor adekvatnih metoda i tehnika prilikom istraživanja problema u oblasti za koju se obrazuju,
- Realizovati istraživanja potrebna za unapređenje nastavnog procesa, provjeru efikasnosti pojedinih metoda, te evaluirati uspješnost provedenih procesa u nastavnom procesu,
- Analitički obraditi dostupne izvore podataka,
- Napisati stručni i naučni izvještaj o provedenom istraživačkom procesu.

Program predmeta:

1. Ciljevi kolegija, načini izvođenja nastave, struktura predmeta,
2. Znanost, definicija i metodologija,
3. Problem kao predmet bavljenja znanosti,
4. Pitanje metoda u znanosti,
5. Zadaci i ciljevi društvenih znanosti, prikupljanje i obrada relevantne literature,
6. Varijable, identifikacija i klasifikacije, hipoteze,
7. Određivanje ciljeva istraživanja,
8. Problem, izbor i definisanje problema,
9. Uzorak, interpretacija rezultata,
10. Vrste istraživanja, istraživačke paradigme,
11. Metode u znanstvenom istraživanju,
12. Tehnike znanstvenog istraživanja,
13. Evaluacija,
14. Etape istraživanja,

15. Prikaz naučnoistraživačkog rada, vrste naučnih radova te pojam i vrste stručnih djela.

Izvođenje nastave: Nastava je auditorna i izvodi se prema utvrđenom rasporedu kroz predavanja i konsultacije.

Provjera znanja:

Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu će biti precizno prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.

Težinski kriteriji za provjeru znanja

Aktivno učešće u nastavi	Istraživački rad	Pismeni ispit	Usmeni ispit	UKUPNO
10	30	30	30	100

Literatura

Obavezna Skelić, Dž. (2011). *Uvod u metodologiju znanosti*. Sarajevo: Futur art.

Dodatna Cohen, L., Manion, L. i Morrison, K. (2007). *Metode istraživanja u obrazovanju*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

UNIVERZITET U ZENICI
FILOZOFSKI FAKULTET

Naziv predmeta: PEDAGOGIJA ODNOSA

Semestar	Status	Broj časova sedmično		ECTS bodovi	Šifra
		Predavanja	Vježbe		
I	Izborni predmet	2	-	5	04-K04-368

Nastavnik: _____ E-mail: _____

Predmeti koji su preduvjet za polaganje

Cilj predmeta Cilj ovog predmeta je razviti vještine, znanja i senzibilitet za podršku djeci u razvoju i održavanju kvalitetnih odnosa prema sebi i drugima, primijeniti strategije za usmjeravanje odgovornog ponašanja u odnosima djece, odraslih i vršnjaka u sigurnom socijalnom okruženju, te objasniti važnost relacijske pedagogije u svakodnevnom radu.

Kompetencije (Ishodi učenja)

- Analizirati vještine i znanja potrebna za podršku djeci u razvoju i održavanju kvalitetnih odnosa prema sebi i drugima i u tom cilju promovirati pozitivno ponašanje;
- Pokazati primjenu strategija za usmjeravanje odgovornog ponašanja u odnosima djece, odraslih i vršnjaka u sigurnom socijalnom okruženju;
- Izdvojiti vještine, znanje i strategije za rad u partnerstvu s porodicama i zajednicom prema edukaciji i brizi koja je primjerena svakom djetetu;
- Demonstrirati znanje, vještine i tehnike saradnje s drugima, uključivši svu djecu koja trebaju dodatnu podršku.

Program predmeta:

- Uvodno predavanje – očekivanja, upoznavanje s programom i obavezama
- Historijski pristup proučavanja pedagogije odnosa
- Faktori od kojih zavise pedagoški odnosi
- Faktori koji se odnose na učenika (dob, spol, temperament i emocije učenika)

- Vršnjački odnosi
- Faktori koji se odnose na nastavnika (spol, radno iskustvo, metodičke sposobnosti)
- Lične i profesionalne osobine nastavnika kao indikator uspješnog pedagoškog odnosa
- Empatičnost nastavnika kao indikator uspješnog pedagoškog odnosa
- Humorističnost nastavnika kao indikator uspješnog pedagoškog odnosa
- Povjerenje i razumijevanje nastavnika kao indikator uspješnog pedagoškog odnosa
- Odnosi između nastavnika u radnoj organizaciji
- Didaktički pristup proučavanju pedagogije odnosa
- Odnosi prema djeci s posebnim potrebama
- Uloga i značaj komunikacije u kvalitetnim odnosima
- Završna evaluacija (prezentacija portfolija)

Izvođenje nastave: predavanja, vježbe, konsultacije

Provjera znanja: U okviru kolegija predviđena je izrada stručnog portfolija kao i usmena odbrana stručnog portfolija.

Stručni portfoliji se sastoje iz sljedećih zadataka:

1. Izrada seminarskog rada koji se odnosi na sadržaj kolegija (30)
2. Napisati esej na temu koja je povezana sa kolegijem (20)
3. Napisati prikaz knjige koja je povezana sa kolegijem (20)
4. Taksativno nabrojanje naučnih članaka i knjiga koji se tiču kolegija (10)
5. Prezentacija i razgovor urađenog portfolija (20)

Težinski kriteriji za provjeru znanja

Prisustvovanje nastavi		Samostalno istraživanje (stručni portfolij)	Usmeni ispit	Završni ispit	UKUPNO
-	-	80	20	-	100

Literatura

Obavezna	<ul style="list-style-type: none"> - Čaro, A. (2022) Pedagogija odnosa, prilog razumijevanja interakcije učenika i nastavnika, Štamparija S Tešanj - Bilić, V., Bašić, S. (2016), <i>Odnosi u školi, prilozi za pedagogiju odnosa</i>, Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu: Zagreb; - Chabot, D. Chabot, M. (2009), <i>Emocionalna pedagogija, osjećati kako bi se učilo-kako uključiti emocionalnu inteligenciju u vaše poučavanje</i>, Zagreb:Educa; - Bratanić, M. (2000), <i>Mikropedagogija, interakcijsko-komunikacijski aspekt odgoja</i>, Zagreb : Školska knjiga; - Bandur, V. (1985), <i>Učenik u nastavnom procesu</i>, Sarajevo: Veslin Masleša;
Dodatna	<ul style="list-style-type: none"> - Klarin, M. (2006), <i>Razvoj djece u socijalnom kontekstu</i>, Naklada Slap : Jastrebarsko; - Glasser; W. (2001), <i>Svaki učenik može uspjeti</i>, Alinea:Zagreb; - Gordon, T. (1998), <i>Kako biti uspješan nastavnik</i>, Beograd: Kreativni centar - Green, B. (1996), <i>Nove paradigme za stvaranje kvalitetnih škola</i>, Zagreb:Alinea; - Juričić, M. (2012), <i>Pedagoške kompetencije savremenog učitelja</i>, Recedo doo: Zagreb; - Odgovarajući aktuelni internet izvori;

UNIVERZITET U ZENICI
FILOZOFSKI FAKULTET

Naziv predmeta: PSIHOLOGIJA KREATIVNOSTI

Semestar	Status	Broj časova sedmično		ECTS bodovi	Šifra
		Predavanja	Vježbe		
I	izborni	2	0	5	

Predmeti koji su preduvjet za polaganje

Cilj predmeta Cilj predmeta je usvajanje znanja o glavnim pojmovima, teorijskim modelima i metodama u području nadarenosti. Studenti će ovladati znanjima o različitim shvaćanjima nadarenosti, izvorima nadarenosti, međutjecaju različitih faktora, identifikaciji i razvoju nadarenosti. Cilj ovladavanja ovim znanjima jeste rana identifikacija nadarene djece u školi i njen dalji razvoj.

Kompetencije (Ishodi učenja) Nakon uspješnog završetka studenti će moći:

- Planirati nastavni sat u kojem će integrisati metode i tehnike kreativnosti,
- Moći uspješno prepoznati crte kreativnosti kod učenika,
- Razvijati i unaprijediti postojeće crte kreativnosti,
- Putem razvoja kreativnosti utjecati ne cjelokupan razvoj ličnosti učenika.

Program predmeta:

1. Ciljevi kolegija i karakteristike kreativnosti
2. Osnovni pojmovi
3. Teorijski modeli
4. Metode koje se primjenjuju u ispitivanju kreativnosti
5. Alternativni pristupi
6. Shvaćanja kreativnosti
7. Priroda kreativnosti
8. Primjena spoznaja o prirodi i razvoju kreativnosti
9. Prepoznavanje i razvijanje područno-specifične kreativnosti – talenti
10. Perspektive proučavanja i razvijanja kreativnosti
11. Moderne teorije o kreativnosti
12. Praktične primjene znanja u školi
13. Multisektorski pristup
14. Istraživanja
15. Evaluacija programa kreativnosti

Izvođenje nastave: Nastava je auditorna i izvodi se prema utvrđenom rasporedu kroz predavanja i konsultacije.

Provjera znanja:

Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu će biti precizno prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.

Težinski kriteriji za provjeru znanja

Aktivno učešće u nastavi	Istraživački rad	Pismeni ispit	Usmeni ispit	UKUPNO
10	30	30	30	100
Literatura				
Obavezna	Čudina-Obradović, M. (1991). <i>Nadarenost: razumijevaje, prepoznavanje, razvijanje</i> . Zagre: Školska knjiga.			
Dodatna	Winner, E. (2005). <i>Darovita djeca, mitovi i stvorst</i> . Buševac: Ostvarenje.			

UNIVERZITET U ZENICI
FILOZOFSKI FAKULTET

Naziv predmeta: SAVREMENI ASPEKTI METODIKE NASTAVE LIKOVNE KULTURE

Semestar	Status	Broj časova sedmično		ECTS bodovi	Šifra
		Predavanja	Vježbe		
I	Obavezni	3	0	5	
Predmeti koji su preduvjet za polaganje		-----			
Cilj predmeta	Proširiti znanja studenata za likovnu umjetnost i sve vidove njenog stvaralaštva, te osposobiti studente za samostalno programiranje i izvođenje nastave a i provođenje istraživanja o dječjem likovnom stvaralaštvu.				
Kompetencije (Ishodi učenja)	Studenti će steći sljedeće kompetencije: <ol style="list-style-type: none"> Likovni senzivit i senzibilitet u aprecijaciji umjetničkog djela, Sposobnost kreiranja likovnih aktivnosti, Razvijat će sposobnost prepoznavanja osobina dječjeg crteža prema razvojnim fazama različitih teorija, Studenti će biti sposobni načiniti nacrt istraživanja dječjeg likovnog stvaralaštva te prezentirati rezultate u skladu sa znanstvenim konvencijama. 				

Program predmeta:

- Fenomen likovne umjetnosti, njena uloga i značaj u životu savremenog čovjeka. Likovno i vizualno mišljenje.
- Umjetničko djelo-kompozicija. Klasifikacije kompozicije prema sadržaju, prema rasporedu. Načela komponovanja (po veličini, smjeru, odnosima).
- Ikonografija i ikonologija likovnog djela. Sadržaji umjetničkog djela.
- Materijalna egzistencija umjetničkog djela, relacije umjetnik-umjetničko djelo i konzument-umjetničko djelo. Percepcija i aprecijacija umjetničkog djela.
- Analiza umjetničkog djela (psihološka, historijska formalna).
- Guilfordova teorija kreativnosti. Likovne sposobnosti i faktori likovne kreativnosti.
- Darovitost i talent. Mogućnosti testiranja kreativnosti. Kriteriji za vrednovanje kreativnosti.
- Razvojne faze dječjeg stvaralaštva.
- Dječji rad. Faktori uspjeha dječjeg rada. Likovna-estetska analiza i estetsko vrednovanje dječjih radova.
- Crtež kao dijagnostičko i terapeutsko sredstvo. Art terapija.
- Specifičnosti nastave Likovne kulture. Stjecanje likovne kulture u odgojno-obrazovnim procesima. Ciljevi i zadaci. Principi i metode.
- Mikro i makro planiranje u nastavi Likovne kulture.
- Likovni jezik i likovni problemi; Teme i tehnike u funkciji poticaja likovnog izraza djece
- Uloga i značaj pravilnog odabira očiglednih sredstava za likovno-kreativni poticaj djece;

Pripremanje i organizacija pojedinačnih likovnih aktivnosti (pisana priprema)				
15. Istraživanje dječjeg likovnog stvaralaštva. Vrste istraživanja. Metode prikupljanja podataka. Metode analize podataka.				
16. Nacrt istraživanja (IMRAD struktura teksta). Pravila pisanja naučnog rada APA standardi i drugi.				
Izvođenje nastave: predavanja, prezentacije, konsultacije				
Provjera znanja: Aktivnosti tokom nastave, prezentacija, završni ispit.				
Težinski kriteriji za provjeru znanja				
Predavanja	Vježbe	Aktivnosti	Završni ispit	UKUPNO
5		35	60	100
Literatura				
Obavezna	<ol style="list-style-type: none"> Grgurić, N., Jakubin, M.: Vizualno-likovni odgoj i obrazovanje, metodički priručnik, Zagreb, 1996 Handukić, I.: Metodika i kultura likovnog odgoja, Sarajevo, 2008. Herceg, L., Rončević, A., Karlavaris, B.: Metodika likovne kulture djece rane i predškolske dobi, Zagreb, 2010 Jakubin, M.: Osnove likovnog jezika i likovne tehnike, Zagreb, 1990. Karlavaris, B.: Metodika nastave likovnog vaspitanja za pedagoške akademije, Beograd, 1974. Duh, M., Vrednotenje kot didaktični problem pri likovni vzgoji, Maribor, 2004 Damjanov, J.: Likovna umjetnost I i II, Zagreb, Školska knjiga, 1983. Supek, R.: Dijete i kreativnost, Zagreb, 1987. Suzić, N.: Pravila pisanja naučnog rada – APA i drugi standardi, Panevropski univerzitet Apeiron, Banja Luka, 2012. 			

		UNIVERZITET U ZENICI FILOZOFSKI FAKULTET			
Naziv predmeta: SAVREMENI ASPEKTI METODIKE NASTAVE MUZIČKE KULTURE					
Semestar	Status	Broj časova sedmično		ECTS bodovi	Šifra
		Predavanja	Vježbe		
II	Obavezni predmet	3	-	5	
Predmeti koji su preduvjet za polaganje		-----			
Cilj predmeta	Cilj ovog predmeta je dalje osposobljavanje studenata na osnovama prethodno stečenog muzičkog obrazovanja za obavljanje muzičkog odgojno – obrazovnog procesa, sa naglaskom na otkrivanje i stimulisanje razvoja dječije muzikalnosti, razvoja ljubavi prema muzici u kojem je konačan rezultat svakodnevno bavljenje muzičkim aktivnostima, te sagledavanje perspektiva i efekata muzičke edukacije u inkluzivnom odgojno – obrazovnom procesu.				
Kompetencije (Ishodi učenja)	Nakon uspješno savladanog sadržaja navedenog kao cilj predmeta, studenti će moći: <ul style="list-style-type: none"> • Uspješno (kvalitetno i učinkovito) planirati i programirati nastavu muzičku 				

	<p>kulture ne samo u uslovima koji im se nude, nego ih i poboljšavati vlastitom kreativnošću i znanjem;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Istraživati i praktično primjenjivati rezultate istraživanja u cilju poboljšanja izvođenja nastave i vannastavnih aktivnosti; • Pokazati znanje, sposobnosti i vještine da budu kulturno kompetentni i osigurati učešće sve djece ; • Aktualizirati muzičku kulturu/umjetnost koja omogućava humanizaciju ličnosti učenika i razvoj njihovih sveukupnih duhovnih i tjelesnih potencijala, jer je odgoj umjetnošću ideja stara koliko i sama nauka o odgoju; • Pokazati kroz odgojno – obrazovni rad značaj muzike u procesu sticanja znanja, samospoznaje, samorealizacije i konstruktivnog interaktivnog odnosa sa okruženjem, • Uspješno realizirati aktivno uključanje djece sa posebnim potrebama u raznovrsne vrste muzičkih aktivnosti
--	--

Program predmeta:

1. Uvodno predavanje – očekivanja, upoznavanje s programom i obavezama
2. Razmatranje svestranog odgoja i obrazovanja kao značajnog cilja savremene nastave iz aspekta muzičke pedagogije i nastave muzičke kulture
3. Estetski razvoj ličnosti kroz muzičku kulturu, interakcija sa predmetima čiji se sadržaj nalazi u muzičkim kompozicijama, razvoj kreativnog pristupa takvom radu
4. Nauka o harmoniji i orkestraciji – načini, mogućnosti, efekti
5. Organizacija vannastavnih muzičkih aktivnosti – cilj, metode i izbor sadržaja
6. Uloga muzičke kulture u radu sa djecom sa posebnim potrebama – efekat kontinuirane primjene kvalitetne muzike na socio – emocionalni i psiho – fizički razvoj djece sa posebnim potrebama
7. 1.parcijalni ispit
8. Lične i profesionalne osobine nastavnika kao indikator uspješnog pedagoškog odnosa
9. Muzička predmetna područja – cilj, značaj, metode
10. Upotreba i značaj muzičkih sadržaja i aktivnosti izvan odgojno – obrazovnog procesa
11. Kič ili šund u muzičkoj umjetnosti – pojam, pristup i način afirmacije kvalitetne muzike (uz definiranje tog pojma)
12. Načini stvaranja kreativnog ambijenta u radnoj jedinici – odnosi između kolega iste struke, različite struke, a sve s obzirom na položaj nastave muzičke kulture u NPP
13. Nastavne metode i nastavna sredstva – upotreba, značaj, kreativnost, trenutno stanje u školama
14. Muzičke aktivnosti u funkciji razvoja ličnosti djece sa posebnim potrebama, te odnosa djece međusobno
15. Završni ispit

Izvođenje nastave: Nastava se i izvodi se prema utvrđenom rasporedu kroz predavanja i konsultacije.

Provjera znanja: U okviru kolegija predviđen je pismeni dio ispita kao i usmena odbrana stručnog portofolija.

Težinski kriteriji za provjeru znanja

Prisustvovanje nastavi (5)	Saopćenje o nekoj od tema iz programa	Samostalno istraživanje (stručni portofolij)	Pismeni rad (1. parcijalni ispit)	Završni ispit	UKUPNO
5	10	35	25	25	100

Literatura

Obavezna	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ferović,S. I Meškić.I (2011), Muzička / glazbena kultura , udžbenici za i,II, III razred devetogodišnje osnovne škole,Sarajevo Publishing, Sarajevo; 2. Protić.V.(1987), Prve kolektivne muzičke igre,Zavod za udžbenike i nastavna sredstva Beograd i Svjetlost OOUR Zavod za udžbenike i nastavna sredstva Sarajevo; 3. Bratić.T,Filipović.Lj(2001),Muzička kultura u razrednoj nastavi,Jagodina-Priština:Učiteljski fakultet u Jagodini; Fakultet umetnosti u Prištini; 4. Foht.I. (1980),Savremena estetika muzike, Beograd:Nolit 5. Ivanović.M.(1981),Metodika nastave muzičkog vaspitanja u osnovnoj školi,Knjaževac:Nota; 6. Uzelac.M.(1998),Estetika muzike (I deo),Subotica:Birografika; 7. Zečić.S. i Jein.Z. (2006),Nastavnik u inkluzivnom okruženju,Stamparija „Fojnica“, Fojnica
Dodatna	<ol style="list-style-type: none"> 1. ČulinaObradović.M(1991)Nadarenost,razumijevanje,prepoznavanje,razvijanje ,Zagreb:Školska knjiga; 2. Duran.M.(1995),Dijete i igra,Jastrebarsko:Naklada Slap; 3. Ferović.S.(2004),Muzika u porodičnom životu u funkciji prevencije i muzikoterapije, Muika, Časopis za Muzičku kulturu,VIII; 4. Stručni tim Humanitarne organizacije duga , (ur.)Milovanović.V.,Priručnik za inkluzivnu nastavu; 5. Odgovarajući aktuelni internet izvori

UNIVERZITET U ZENICI
FILOZOFSKI FAKULTET

Naziv predmeta: SAVREMENI ASPEKTI NASTAVE TJELESNOG I ZDRAVSTVENOG ODGOJA

Semestar	Status	Broj časova sedmično		ECTS bodovi	Šifra
		Predavanja	Vježbe		
II	Obavezni predmet	3	-	5	
Predmeti koji su preduvjet za polaganje		-----			
Cilj predmeta	<p>Cilj kolegija je da se studenti upoznaju sa temeljnim stručnim i naučnim stavovima iz oblasti kineziologije i kineziterapije, da se upoznaju sa ulogom i značajem edukacije iz ovih oblasti.</p> <p>Metodika nastave tjelesni zdravstveni odgoj III daje studentima razredne nastave teoretska metodička znanja za rad sa djecom različitih bioloških potencijala U osnovi ovog modula su teme koje će biti teorijski osnov, kao funkcionalno znanje za praktičnu primjenu metoda, metodičkih oblika u nastavi tjelesnog zdravstvenog odgoja. Cilj je upoznati principe nastave i praktično primjenjivati zadatke tjelesnog zdravstvenog odgoja. Upoznati se sa organizacijom nastave tjelesnog zdravstvenog odgoja u osnovnoj školi, sa nastavnim sredstvima i nastavnim pomagalicama koja se upotrebljavaju u razrednoj nastavi.</p>				
Kompetencije (Ishodi učenja)	Opći ciljevi podrazumijevaju uvođenje u osnovna saznanja, te primjeni saznanja u praksi koja je usmjerena ka realizaciji ciljeva i zadataka tjelesnog i				

	<p>zdravstvenog odgoja</p> <p>Kao stručnjaci direktno treba da učestvuju u odgojno obrazovnom procesu koji je specifičan iz ovih oblasti ;</p> <p>Posebni ciljevi obuhvataju:</p> <p>Poznavanje i razumijevanje ključnih pojmova iz metodike nastave tjelesnog i zdravstvenog odgoja i metoda u kinetoterapiji;</p> <p>Primjena saznanja u rješavanju problema djece sa smetnjama u razvoju;</p> <p>Razvoj osjetljivosti i tolerancije prema različitostima bioloških potencijala;</p> <p>Da se osposobe djelovati u više pravaca razumijevajući značaj fiziološkog psihološkog i intelektualnog zdravstvenog statusa kao ljudsku i društvenu potrebu i mogućnost;</p> <p>Da se upoznaju sa različitim teorijskim saznanjima neophodnim za razumijevanje procesa zdravog rasta i razvoja u različitim kontekstima;</p> <p>Prepoznavanje potrebe motivacije za uspješan kognitivni, psihološki, moralni razvoj, iskazivanja emocija, interkulturalne komunikacije, te spoznavanje potrebe o zdravom načinu života;</p> <p>Da usvoje metodička znanja neophodna za različite biološke potencijale koji u procesu odgoja i obrazovanja svoj temelj imaju u primjeni specifičnih metoda , oblika rada i principa;</p> <p>Soznaju o kvantitativnim metodama istraživanja u ovoj oblasti, istraživačkog postupka i ovladavanju tehnikama antropometrijskih mjerenja i testiranja u motornom prostoru</p> <p>Potreba je i da se sudenti osposobe za proces odgoja i obrazovanja i aktivnog učešća u uvjetima rada sa inkluzivnim odjeljenjima u koja su uključena djeca sa različitim smetnjama u razvoju.</p>
<p>Program predmeta:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Uvodno predavanje – očekivanja, upoznavanje s programom; Pojam i načela savremenog planiranja i programiranja nastave tjelesnog i zdravstvenog odgoja; 2. Planiranje i programiranje vannastavnih aktivnosti posebno sa djecom koja imaju smetnje u razvoju; 3. Preventivna uloga tjelesnog i zdravstvenog odgoja u borbi protiv lošeg držanja tijela.Posljedice lošeg držanja tijela; 4. Metode procjene držanja tijela (metoda po Wolanskom).Eurofit baterija testova; 5. Metodološki postupci rada na pravilnom držanju tijela; 6. Osnovi u kineziterapiji; 7. Korektivna gimnastika; 8. Kineziološki tretman djece sa smetnjama u razvoju i njihova integracija u aktivnosti tjelesnog zdravstvenog odgoja; 9. Različite mogućnosti uključivanja djece sa smetnjama u razvoju, motivacija i socijalizacija kroz aktivnosti na tjelesnom odgoju; 10. Metodološki postupci rada sa djecom- problem ravnog stopala; 11. Metodološki postupci rada sa djecom sa problemima: kifoza,lordoza, skolioza; 12. Kineziterapija u vodi; 13. Metodološki postupci rada sa autističnom djecom i djecom sa Daunovim sindromom; 14. Oblici i metode rada sa nadarenom djecom; 15. Osnovi biomehanike. Karakteristike čovjekovih poluga.Načini određivanja težišta tijela (sila i otpor) 	
<p>Izvođenje nastave: Nastava se izvodi prema utvrđenom rasporedu kroz predavanja i konsultacije.</p>	
<p>Provjera znanja: U okviru kolegija predviđen je samostalni istraživački rad i završni ispit koji se sastoji od pismene i usmene provjere znanja, te odbrane samostalnog istraživačkog projekta</p>	

Težinski kriteriji za provjeru znanja					
Prisustvovanje nastavi	Prezentacija tema iz programa	Samostalno istraživanje	Pismeni rad (1. parcijalni ispit)	Završni ispit	UKUPNO
20	20	30	-	30	100
Literatura					
Obavezna	<ol style="list-style-type: none"> Hadžikadunić, M., Mađarević, M.: Metodika nastave tjelesnog odgoja, Zenica, 2004; Hadžikadunić, M., Sadžija, B.: Korekcija držanja tijela kod djece predškolskog uzrasta, Sarajevo, 2000; Koturović, Lj, Jeričević, D. (1993)-V izdanje. Korektivna gimnastika.Sportsk knjiga.Beograd;- Suzić, R., Bjeković, G., Suzić N. (2007). Metodika korektivne gimnastike.XVS Banja Luka.- Milanović, D. i sar. (1993). Priručnik za sportske trenere. Fakultet za fizičku kulturu, Hrvatski olimpijski odbor, Zagrebački sportski savez. Sportska stručna biblioteka Maksimović, B.Osnovi biomehanike.Sarajevo. 				
Dodatna	<ol style="list-style-type: none"> Stručni časopisi iz oblasti tjelesnog odgoja i sporta „Sport ekspert“, Udruženje pedagoga i stručnih lica u oblasti sporta i tjelesnog odgoja Kantona Sarajevo Naučni časopisi „Homosportikus“, Fakultet sporta i tjelesnog odgoja, Sarajevo 				

UNIVERZITET U ZENICI
FILOZOFSKI FAKULTET

Naziv predmeta: ADAPTACIJA KNJIŽEVNIK DIJELA U NASTAVI

Semestar	Status	Broj časova sedmično		ECTS bodovi	Šifra
		Predavanja	Vježbe		
VII	izborni predmet	2	/	3	
Predmeti koji su preduvjet za polaganje		-----			
Cilj predmeta	<p>Upoznati studente s osnovama medijske pismenosti i načina na koji se u medijima prezentiraju književna ostvarenja;</p> <p>Upoznati studente sa osnovama adaptacija književnih djela; historijat, kontekst i važnost vizualizacije književnog djela;</p> <p>Upoznavanje s osnovnim pojmovima filma, baleta i teatra;</p> <p>Osposobljavanje studenta za komparativni pristup književnom djelu i obradi književnog djela na pozornici/film/balet/teatar;</p>				
Kompetencije (Ishodi učenja)	<p>Osposobiti studente da prepoznaju razlike između književnog predloška i adaptacije djela;</p> <p>Prepoznati važnost medija u savremenom dobu, kao i pozitivnih i negativnih aspekata;</p> <p>Razviti analitičke i raspravljačke vještine, te kritičko mišljenje o određenim temama;</p> <p>Razumjeti različite pristupe književnom djelu iz vizure drugih umjetnosti (film, teatar, balet);</p>				

Program predmeta:

1. Uvod u program rada
2. Književnost i druge umjetnosti – film, teatar, balet – osnovne zakonitosti i adaptacija književnog djela;
3. Književnost i druge umjetnosti: usporedba filma i književnog djela; naracija i ekranizacija;
4. Filmski jezik (izražajna sredstva filma), filmsko djelo (rodovi i vrste, nastanak filmskog djela), animirani film.
5. Film i dijete (dječje razumijevanje filmskog djela)
6. Filmska adaptacija književnih djela: bajka Pepeljuga
7. L.Carroll, Alisa u zemlji čuda (animirani film);
8. Lyman F. Baum, Čarobnjak iz Oza (film);
9. Astrid Lindgren, Pipi duga čarapa (film/animirani film);
10. Ivana Brlić Mažuranić, Čudnovate zgođe šegrta Hlapića (animirani film);
11. J. K. Rowling, Hari Potter (film);
12. Književno djelo i teatar – odabir predstave;
13. Književno djelo i balet- Krcko Oraščić i kralj miševa;
14. Krcko Oraščić - baletna predstava;
15. Završni ispit

Izvođenje nastave: predavanja, vježbe, konsultacije, rasparave

Provjera znanja: U okviru kolegija predviđen je samostalni istraživački rad u kojem se studenti fokusiraju na istraživanje književnih djela i filmskih adaptacija, sličnosti i razlika između dvije umjetnosti, kao i iznošenja kritičkog mišljenja spram određenih tema.

Težinski kriteriji za provjeru znanja

Predavanja	Vježbe	Aktivnosti	Završni ispit	Ukupno
10		30	60	100

Literatura**Obavezna**

1. Solar, M. (1997), Suvremena svjetska književnost, Školska knjiga, Zagreb;
2. Uvanović, Željko (2008), Književnost i film, Matica hrvatska Ogranak Osijek, Osijek;

Dodatna literatura:

1. Copley, P., Jansz, L. (2006), Semiotika za početnike, Zagreb: Jasenski i Turk;
2. Dugundžić, V. (1989.), Semiotika i teorija informacija, Zbornik radova Fakulteta organizacije i informatike, br. 13: 41-50.;
3. Đorđević, T. (1989), Teorija masovnih komunikacija, Savez inženjera i tehničara, Beograd;
4. Hatchion, Linda (2006), A Theory of Adaptation, Routledge Taylor & Francis Group, New York;

Naziv predmeta: ANTROPOLOGIJA ODGOJA I OBRAZOVANJA

Semestar	Status	Broj časova sedmično		ECTS bodovi	Šifra
		Predavanja	Vježbe		
II	Izborni predmet	2	0		

Predmeti koji su preduvjet za polaganje

Cilj predmeta	<ul style="list-style-type: none">• Proširiti znanja o temeljnim postavkama antropologije odgoja i obrazovanja kao discipline, te o teorijama antropoloških odgojno-obrazovnih polja• Postići kod studenata osjetljivost za identificiranje antropoloških tema u odgoju i obrazovanju te primjenu znanja proisteklih iz „izoštrenih“ pedagoških čula• Osposobiti studente za istraživanje pedagoško-antropoloških fenomena sa akcentom na sociokulturni „milieu“ porodice i škole
Kompetencije (Ishodi učenja)	<ul style="list-style-type: none">• Primjena i analiza temeljnih teorijsko-istraživačkih pristupa u antropologiji odgoja i obrazovanja, znanja o ulozi kulture i etnoteorija u proučavanju etnogeneze• Klasifikacija, primjena i analiza temeljnih antropoloških tema u odgoju i obrazovanju• Interpretacija, prikaz i integracija znanja o ljudskoj prirodi u različitim kulturnim kontekstima i značaju ekokulturne niše• Prepoznavanje i usporedba ciljeva, metoda, konceptualnih i analitičkih odrednica• Primjena metodologije istraživanja pedagoške antropologije.
Program predmeta	<ol style="list-style-type: none">1. Historijski pregled i osvrt na ključnu terminologiju; Istraživačka metodologija;2. Antropološka odgojno-obrazovna polja; Antropološko razumijevanje transdisciplinarnog pristupa znanju i učenju; Ciljevi, metode, konceptualne i analitičke odrednice3. Dimenzije antropoloških perspektiva odgoja i obrazovanja; Ljudska priroda u antropološkoj perspektivi; Tradicionalni i etnopedagoški pristupi4. Istraživački zadatak: Prepoznavanje, klasifikacija i prikaz nekog od tipičnih procesa usvajanja simboličkih predstava svijeta u prostoru vlastite kulture5. Istraživanje odnosa, struktura i procesa u malim ljudskim grupama; prevazilaženje uskogrudnih i statičkih opozicija dinamičnim, komunikacijskim i interakcijskim poimanjima istraživanja6. Istraživački zadatak: Analiza neke proksemičke manifestacije po izboru studenata7. Uloga porodice, društva i škole u prijenosu kulture i kulturnoj promjeni, s naglaskom na istraživanje formalnog i skrivenog kurikulumu, školskih ceremonija i rituala, interpretacija i praksi maturationa8. Škola i razred kao sociokulturni sistemi i njihova veza sa širim društveno-kulturnim kontekstom, osobito kulturom porodice i lokalne zajednice iz koje učenik dolazi9. Škola i jezičke razlike. istraživanje komunikativnih kodova: Odnos škola-kultura-pojedinac, pitanja identiteta, izbora, moći i otpora, politike diskriminacije u odgoju i obrazovanju10. Istraživački zadatak: Škole i saznanja o ljudskoj prirodi11. Manjinske kulture i imigranti – promijenjena geografija svijeta; Kulturna depriviranost vs. Kulturni diskontinuitet; Kulturna hegemonija i kulturni imperijalizam12. Istraživački zadatak: Fenomen iščezavanja intimnosti13. Antropologija svakodnevnog života14. Istraživački zadatak: Identificiranje i analiza nekih tema iz antropologije svakodnevnice15. Analiza semestralnih zadataka – refleksije i zaključci

Izvođenje nastave: Nastava je auditorna i izvodi se prema utvrđenom rasporedu kroz predavanja, vježbe i konsultacije.

Provjera znanja: U okviru kolegija predviđen je samostalni istraživački rad i završni ispit koji se sastoji od usmene provjere znanja, te odbrane samostalnog istraživačkog projekta.

Težinski kriteriji za provjeru znanja

Saopštenje o nekoj od tema iz programa	Samostalno istraživanje	Završni ispit (usmeni ispit)	UKUPNO
30	50	20	100

Literatura

- Abu Zayd al-Balkhi (2013). *Sustenance of the soul*. London: The International Institute of Islamic Thought.
- Al-Attas, Syed Muhammad Naquib (2010). *Obrazovna filozofija i praksa*. Sarajevo: Tugra.
- Alić, A. (2018). *Kulturalni modeli odgajanja – uvod u antropologiju porodice*. Sarajevo: Perfecta.
- Alić, A., Cerić, H., Habibović, S. (2018). *Obilježja kulture mladih – istraživanja i osvrti*. Sarajevo: Centar za napredne studije.
- Angrosino, M. (2007). *Doing Cultural Anthropology*. Illinois: Waveland Press, Inc.
- Augé M. (2005). *Prilog antropologiji savremenih svetova*. Beograd: XX vek.
- Apple, W.M. (2001). *Educating the Right Way: Markets, Standards, God, and Inequality*. New York: Routledge Falmer.
- Bauman Z. (2013). *Liquid love: On the frailty of human bonds*. John Wiley & Sons.
- Bauzinger, H. (2002). *Etnologija*. Beograd: XX vek.
- Beck U., and Beck-Gernsheim, E. (1995). *The normal chaos of love*. Cambridge: Polity Press.
- Bek U. (2001). *Rizično društvo*. Beograd: Filip Višnjić.
- Bošković, A. (2010). *Kratak uvod u antropologiju*. Zagreb: Naklada Jesenski i Turk.
- Bringa, T. (2009). *Biti musliman na bosanski način*. Sarajevo: Šahinpašić.
- Bruner, J. (2000). *Folk pedagogija*. Zagreb: Educa
- Chevalier, J., i Gheerbrant, A., (1994). *Rječnik simbola*. Zagreb: Mladost.
- Cohen, L., et al. (2007). *Metode istraživanja u obrazovanju*. Zagreb: NAKLADA SLAP.
- Cushner, K. (1999). *Human Diversity in Action: Developing Multicultural Competencies for the Classroom*. Kent State University.
- Dejvis, V. (2017). *Industrija sreće*. Beograd: Clio
- Delijež, R. (2012). *Istorija antropologije*. Beograd: XX vek.
- Erlich, V.S. (1971). *Jugoslovenska porodica u transformaciji*. Zagreb: Liber.
- Eriksen, T.H. (2014). *Šta je socijalna antropologija?* Beograd: Karpos.
- Freire, P. (2017). *Pedagogija autonomije*. Beograd: Clio.
- Freire, P. (2002). *Pedagogija obespravljenih*. Zagreb: Odras – Održivi razvoj zajednice.
- Giddens, A. (2007). *Sociologija*. Zagreb: Globus. (Poglavlje: Obrazovanje).
- Giddens, A. (1992). *The transformation of intimacy: Sexuality, love and eroticism in modern societies*. Stanford University Press, Stanford.
- Giroux, H.A., & Shannon, P. (1997). *Education and Cultural Studies*. Routledge New York and London
- Golubović, Z., (1999). *Antropološka istraživanja individualnog i kolektivnog identiteta*. Beograd: Republika.
- Golubović, Z., (1991). *Antropološki portreti*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.
- Grupa autora (2019). *Studija o emigracijama Bosna i Hercegovina*. Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine.

Hall T. Edward, *The Hidden Dimension*, Anchor Book, New York, 1990.
Hall T. Edward, *Beyond Culture*, Anchor Book, New York, 1990.
Hall T. Edward, *Nemi jezik*. Beogradski izdavačko-grafički zavod, Beograd, 1976.
Hangi, A. (1990). *Život i običaji muslimana*. Sarajevo: Svjetlost.
Hofstede, G.H. (2005). *Cultures and Organizations – Software of Mind*. New York: McGill
Kottak, C.P. (2002). *Anthropology – The Exploration of Human Diversity*. Boston: McGraw Hill.
Moran J. (2011). *Čitanje svakodnevnice: Svakodnevnica i njena značenja*. Beograd: XX vek.
Ogbu, J.U. (1989). *Pedagoška antropologija*. Zagreb: Školske novine.
Rihtman-Auguštin, D. (1988). *Etnologija naše svakodnevnice*. Zagreb: Školska knjiga.
Slatina, M. (2023). *O pedagogiji čovjeka*. Bužim: Ilum.
Tufekčić, A. (2012). *Osnove etnopedagogije*. Sarajevo: Dobra knjiga i CNS.
Vederil R. (2005). *Kolaps kulture*. Beograd: Clio.
Wright, R. (2014). *Kratka povijest napretka*. Zagreb: Naklada Jesenski i Turk.